

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOJE PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. balandžio 26 d. Nr. FA-P-40-9-13
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
pavedimus: 2010-06-30 Nr. P-40-9, 2010-10-07 Nr. P-40-9-1

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Regina Krutkienė (grupės vadovė)
Vytautas Markauskas
Paulius Bakaitis

Auditas pradėtas 2010-06-30
Auditas baigtas 2011-04-26

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2010 metų finansinių ir biudžeto vykdymo konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą, disponavimą jais ekonomiško požiūriu.

Audituojamas subjektas – Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos yra viena iš nacionalinių saugumą stiprinančių ir užtikrinančių institucijų, ji atsako už Lietuvos sausumos ir jūros sienų apsaugą, atvykstančiųjų į šalį ir išvykstančiųjų iš jos asmenų pasienio tikrinimą oro, jūrų, upių uostų ir sausumos pasienio kontrolės punktuose. Adresas: Savanorių pr. 2, Vilnius; identifikavimo kodas 188608252. Audituojamu laikotarpiu iki 2010 m. kovo 8 d. Valstybės sienos apsaugos tarnybai vadovavo Saulius Stripeika, nuo 2010 m. kovo 9 d. – Vainius Butinas. Vyriausiojo buhalterio funkcijas atliko Biudžeto planavimo ir apskaitos valdybos viršininkas Kęstutis Pileckas.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamą audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Teisės aktuose numatyta,¹ kad visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema. Ši sistema nėra iki galo įdiegta, todėl Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir jai pavaldžios įstaigos negali ja naudotis, pateikdami finansinių ataskaitų rinkinius Finansų ministerijai.

Kadangi nėra aišku, kada finansinių ataskaitų rinkiniai bus pateikti Finansų ministerijai ir patikrinti, be to, 2010 m. konsolidavimo procesas bus baigtas 2011 m. spalio 1 d., nuomonės dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumo audito išvadoje nepareiškiame.

Audito metu vertintas ūkinių operacijų registravimas apskaitoje pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS) ir audituotas Valstybės sienos apsaugos tarnybos 2010 m. konsoliduotųjų biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų 2010 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Taip pat audituotos kitos ataskaitos:

- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Profesinių, aukštųjų mokyklų darbuotojų etatų ir moksleivių bei studentų kontingento plano įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-3);
- Vidaus reikalų sistemos biudžetinių įstaigų, Kalėjų departamentui prie Teisingumo ministerijos pavaldžių biudžetinių įstaigų kontingento plano įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-4);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2011 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11);
- Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12);

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimo Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p.

- Vidaus reikalų, teisėsaugos, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų išlaidų straipsnio „Darbdavių socialinė parama“ įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. BFP-25).

Audituojamu laikotarpiu Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir dvylika jai pavaldžių įstaigų vykdė 5 programas:

- Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsauga sausumoje, teritorinėje jūroje ir Kuršių mariose, Šengeno *acquis* reikalavimų sienų kontrolės srityje įgyvendinimas;
- Neteisėtai atvykusių į Lietuvos Respubliką ir esančių joje, pasiprašiusių pabėgėlio statuso užsieniečių laikinas apgyvendinimas, išlaikymas, priežiūra ir išsiuntimas į kilmės valstybes;
- Personalo rengimas valstybės sienos apsaugai ir ginkluotai krašto gynybai, kvalifikacijos kėlimas;
- Valstybės sienos įrengimas;
- Specialioji Ignalinos atominės elektrinės apsaugos ir kitų paslaugų teikimo programa.

Šioms programoms vykdyti 2010 metams patvirtinta 177 645 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 175 454 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 120 474 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 2 191 tūkst. Lt turtui įsigyti². Be to, nepanaudotas 2009 metais specialiosios programos likutis, kurį sudaro 1 722,5 tūkst. Lt (iš jų 1 070,3 tūkst. Lt išlaidoms ir 652,2 tūkst. Lt turtui įsigyti), ir gautos neplanuotos pajamos – 301,4 tūkst. Lt – perkelti į 2010 m. asignavimų planą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais³ 364 tūkst. Lt skirta išieitinėms išmokoms ir kompensacijoms už nepanaudotas kasmetines atostogas, o 110 tūkst. Lt iš Vyriausybės rezervo – Pagėgių rinktinės Specialiosios paskirties būrio pasieniečių pareigūnų kompensacijoms ir draudimo sumoms už sveikatos sutrikdymą mokėti.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis: 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 1 801,4 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad ataskaitos, kuriose nurodytos

² Lietuvos Respublikos 2010 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-01-20 nutarimas Nr. 70 „Dėl 2010 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (aktuali redakcija 2010-12-08 Nr. 1747).

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 2010-10-06 Nr. 1413 „Dėl Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo“; 2010-12-15 Nr. 1788 „Dėl lėšų skyrimo“.

išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, biologinio turto trumpalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų, socialinių pašalpų (išmokų) sąnaudų, pagrindinės ir kitos veiklos pajamų, pagrindinės ir kitos veiklos kitų sąnaudų) atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas.

Valstybės kontrolės 2010 m. valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminių tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

Atlikus audito procedūras Valstybės kontrolės 2010 m. valstybinio audito programoje numatytoje sisteminių tyrimų srityje – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas – neatitikimų nenustatyta.

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad Valstybės sienos apsaugos tarnyboje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus; vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus; vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

Teisėtumo požiūriu įvertinus valstybės biudžeto asignavimų 2011 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą, neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams nenustatyta.

Audito metu nustatyta klaidų ir neatitikimų, kurie nedaro reikšmingos įtakos mūsų nuomonei dėl 2010 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitų bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo, tačiau turi būti ištaisyti. Valstybės kontrolė 2011 m. balandžio 11 d. raštu Nr. S-(40-1744)-636 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų, neatitikimų“ Valstybės sienos apsaugos tarnybai pateikė informaciją apie klaidas ir neatitikimus.

4-ojo audito departamento direktoriaus
pavadootojas, pavadoojantis departamento direktorių

Viktoras Švedas

4-ojo audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Regina Krutkienė